

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: Bc. Lucie Rehardtová, Kulturní studia

Název práce: VYUŽITÍ DŘEVĚNÝCH TISKAŘSKÝCH ŠTOČKŮ PŘI VÝZDOBĚ SVĚTSKÝCH KRAMÁŘSKÝCH TISKŮ A KNIH LIDOVÉHO ČTENÍ Z LANDFRASOVY TISKÁRNY V 19. STOLETÍ

Oponent práce: prof. PhDr. Petr A. Bílek, CSc.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Práce má zřetelné, rozsahově adekvátní téma, které je vyloženo komplexně, podloženě a čtivě. Výklad shrnuje několik dílčích témat: historii Landfrasovy tiskárny v Jindřichově Hradci, výklad principu tisku za pomoci dřevořezu, dřevorytu a přidružených tiskařských technik, stručný přehled vývoje a typologie kramářské písně. Tato témata jsou sloučena v jeden celek výkladovou dikcí, která pečlivě vytváří můstky od jednoho celku k druhému a čtenáře po celý výklad upomíná, odkud kam se text vine. Tento průvodcovský ohled na čtenáře je funkční a příjemný (např. když se vskutku na s. 41 dostaneme k odbočce věnované Václavu Rodomilu Krameriovi, která nám byla slíbena už na začátku práce), někde ale je snad až přemrštěný, protože vysvětluje i věci zjevné či opakuje již vyřčené.

Výklad se opírá o všechny relevantní zdroje, jež se pro dané téma nabízejí. Oceňuji, že diplomantka k těmto zdrojům vesměs odkazuje a že je dle potřeb výkladu střídá. Jen místy by myslím mohla vůči některým výkladům být i kritičtější, a to zvláště tam, kde nabízejí ne zcela bezproblémové interpretace. Viz např. „„Za nejhodnotnější kramářské písně dnes bývají považovány ty, které zaujaly i pozdější národopisce a literární a hudební historiky, tedy ty plné vroucího citu a lidové básnické naivity, které nebyly mířeny proti vrchnosti či panovníkovi, proti církvi nebo jinak nepodněcovaly revoluce a boje“ (s. 28), cituje Lucie Rehartová Josefa V. Scheybala (1990). Myslím, že kritéria, jako je míra „vroucího citu“, či pojem „lidové básnické naivity“ nejsou právě nejšťastnější a že je na místě je spíš nechat stranou, než dále šířit.

Z hlediska jazykově-stylizačního se práce jeví jako standardní. Pravoopisné chyby obsahuje spíš výjimečně („na jindřichohradecku“ (s. 9); „od Národního podniku jihočeské tiskárny“ (s. 20)), ale bohužel poměrně často chybují v interpunkci; a to překvapivě ne absencí čárek, ale vkládáním čárek na místo, kde v češtině vůbec být nemají. Datace období by měla být vyznačována pomlčkou (byť bez mezer na obou stranách), tedy „–“, a nikoli spojovníkem (tedy „-“).

Stejně tak lze mít i dílčí výhradu k odstavcovému členění: odstavce jsou někdy vytvářeny spíše s ohledem na pravidelnost než s ohledem na logické členění výkladu. Příkladem budiž pasáž na s. 34-35: „V 2. polovině 19. století se ještě objevuje parodování žánru, avšak na konci 19. století došlo k úpadku kramářské písně, k tomu přispěly změny v organizaci společenského života, především pak zvyšující se vzdělanost lidí a rozvoj časopisů a novin. Podle Novotného je typickým znakem pro kramářské písně jejich složení ze čtyř listů nebo často pouze dvojlistu, ojediněle se setkáváme s písněmi, které mají podobu drobných kancionálů.“ Zde se v rámci jednoho odstavce ukončí rozsáhlý výklad vývoje kramářské písně po několik staletí a přejde se k tiskové podobě vydávání kramářských písní, tedy ke zcela jinému tématu. Kde jinde už by se měl tento přechod vyznačit i odstavcovým předělem? A on tu chybí!?

Vlastní jména či názvy děl jsou přepsány velice solidně a chyb je v nich málo, i když se najít dají: např. „Voraginův“ (s. 38) namísto Voraigueův či Voraignův. Podobně jsem poněkud rozpačitý i nad pasážemi o vývoji Landfrasovy tiskárny: chápu, že se autorce nechce opakovat stále jméno Landfras, ale uvádění jednotlivých majitelů pouze jejich křestními jmény působí poněkud familiárně či příliš popularizačně: např. „V době vedení podniku Josefem můžeme ale nalézt i impresy (...)“ (s. 44). Občas do jazyka výkladu vstoupí i něco z lokálního dialektu („U Vilémovo tisků bylo využíváno impresy „Alois Josef Landfras a syn“,“, s. 44), ale děje se to jen výjimečně. Soupis literatury je vyveden pečlivě, pouze u Volfovy knihy *Dějiny českého knihtisku do roku 1848* chybí uvedení vydavatele – má být Arthur Novák.

Celkově práci vnímám jako velmi zdařilou, protože zahrnuje velmi široké a různorodé spektrum materiálu, a to jak archivní povahy, tak i výkladových a poměrně specifických zdrojů z oblasti knihovnědy. Tento různorodý materiál je sdružen do velice koherentního a objeveného výkladu; práce nepřináší žádné objevy ani materiállové, ani konceptuální povahy, ale výborně mapuje (či syntetizuje) zvolené téma a dokazuje, jak jsou určité typy textů také záležitostí materiální povahy, a ne pouze idejí těmito texty vyjadřovaných.

Doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: výborně

.....
podpis oponenta práce

V Českých Budějovicích dne 18. 1. 2021

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------